

Motion till riksdagen 2018/19:1780

av Jennie Nilsson (S)

Motverka hatbrott på nätet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förbättra förutsättningarna för det demokratiska samtalet i Sverige, genom att på ett strategiskt och effektivt sätt motverka hatbrott på nätet, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige har vi de senaste åren fått ett allt mer hårdnande samhällsklimat, framför allt på sociala medier där rasism, främlingsfientlighet och hatbrott ökar. Ytterst utgör rasismen ett hot mot hela den värdegrund som demokratin vilar på. Det blir en ond spiral när rasismen och hatet leder till radikaliserings av människors språk och i förlängningen också människors handlande. Det har flera rapporter visat, bland annat "Det vita hatet: radikal nationalism i digitala miljöer" utgiven av FOI.

Sverige måste ha en levande demokrati och en tillåtande offentlig debatt där alla människor ska känna sig delaktiga. Där alla ska ha goda förutsättningar att komma till tals. Så ser det inte ut idag. Idag tystas människor i stor utsträckning. Hat och hot tystar och passiviserar. Ett demokratiskt och rättssäkert samhälle är beroende av att människor vågar yttra sig i olika frågor. Därför måste vi ta den här sortens brott på mycket stort allvar.

FN:s rasdiskrimineringskommitté, liksom FN:s kommitté för mänskliga rättigheter, har i sin senaste granskning av Sverige uttryckt oro över fortsatt förekomst av hets mot folkgrupp, t.ex. mot muslimer, afrosvenskar, romer och judar i Sverige. Rasdiskrimineringskommittén har även uttryckt oro över den rapporterade ökningen av hets mot folkgrupp i media och på internet.

Näthatsgranskaren, som är en ideell organisation, rapporterar: I de grupper som de följer på nätet handlar kommentarer och inläggen ofta om invandrare, asylsökande, muslimer, judar, regeringen, politiker, tjänstemän, kändisar, feminister, hbtq-personer osv. Det är mycket vanligt att enskilda uttrycker hat eller hot mot flera av dessa grupper.

Innehållet i inläggen är relativt likartat i de olika grupperna. Det är samma artiklar och bilder som dyker upp. Många gånger dyker samma artikel upp i olika inlägg flera

gångar per dag. Det är mycket vanligt att inläggen vinklar artiklarna hårt eller drar helt egna (och felaktiga) slutsatser om innehållet. Många av de som skriver inlägg har anonyma profiler.

Hatet eldas på helt avsiktligt och mobiliserar medlemmarna. Flera av de som uttrycker sig hatiskt är också aktiva i ett antal olika grupper. Man gör många inlägg och kommenterar ofta.

Hatet har normaliserats. Medlemmarna använder uttryck och bilder som absolut inte skulle accepteras i ett normalt socialt sammanhang. Detta trots att det i vissa fall till och med finns regler för gruppen där man slår fast att rasistiska kommentarer inte är tillåtna. Det finns också en konsensus runt att hatpropagandan är okej. Bara ett fåtal (eller inga) medlemmar uttrycker kritik när tonen blir för grov.

Kunskapen är låg om hur lagstiftningen ser ut. Många känner inte till att de begår ett brott när de uttrycker sig hatiskt om en viss grupp, hotar eller förolämpar någon. Man tror sig kunna säga vad som helst i skydd av yttrandefriheten.

Regeringen har den gångna mandatperioden utrett och infört ett antal åtgärder för att stärka och modernisera skyddet mot kränkningar och hot på nätet. Det är bra men det är angeläget att man nu följer upp och utvärderar om det får önskad och tillräcklig effekt eller om det krävs fler verktyg.

Det är uppenbart att vi måste förbättra förutsättningarna för det demokratiska samtalet i Sverige, genom att på ett strategiskt och effektivt sätt motverka hatbrott på nätet och synliggöra det.

Jennie Nilsson (S)